แอปพลิเคชันวางแผนการเรียนโดยใช้การคำนวณเชิงวิวัฒนาการ Study Plan Application based on Evolutionary Computing

คัชาภรณ์ กิตติธัญกุล สุชาวดี อึ้งวนารัชต์ สิรภัทร เชี่ยวชาญวัฒนา และคำรณ สุนัติ

ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น Emails: creamkutcham@gmail.com, unisrn0110@gmail.com, sunkra@kku.ac.th, khamron sunat@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอเกี่ยวกับแอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียน ซึ่งรองรับสำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเป็นแอปพลิเคชันที่ผู้ใช้ต้องกรอก เกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวังจากนั้นระบบจะแสดงผลว่าในแต่ละ วิชาผู้ใช้ต้องทำเกรดให้ได้เท่าใดจึงจะเป็นไปตามเกรดเฉลี่ยสะสม ที่คาดหวังและผลลัพธ์ที่ออกมาผู้ใช้สามารถรู้ได้อย่างคร่าวๆว่า แนวโน้มของเกรดแต่ละวิชาเป็นอย่างไร ทั้งนี้กระบวนการทำงาน ที่ได้มาซึ่งเกรดแต่ละวิชานั้นเกิดจากการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการทำงานระหว่างขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรมและ การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างเพื่อหาขั้นตอนวิธีที่เหมาะสมที่สุด

Abstract

This article presents the application that's available for students planning to study computer science at KhonKaen University. It is an application that users must fill in GPA expected, then the expected grades will be displayed in each of the subjects that will be registering in each term. The results came out, the user can know at a glance that the trend of a grade for each subjects. The process of acquisition of each grade is determined by comparing the efficiency between Genetic Algorithm and Differential Algorithm to find the most appropriate way.

คำสำคัญ— วางแผนการเรียน; เกรดเฉลี่ยที่คาดหวัง; ขั้นตอนวิธี เชิงพันธุกรรม; การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง

1. บทน้ำ

เนื่องจากในแต่ละปีการศึกษานักศึกษาสาขาวิทยาการ คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอัตราการตกออก (Retire) มากขึ้นทุกปี โดยมักมีสาเหตุมาจากเกรดเฉลี่ยสะสมและเกรด เฉลี่ยหมวดที่ 2 (กลุ่มวิชาแกน) ไม่ถึงเกณฑ์ที่ภาควิชากำหนด และนักศึกษาที่ต้องการจบการศึกษาตามหลักสูตรจำเป็นต้องมี เกรดเฉลี่ยสะสมและเกรดเฉลี่ยหมวดที่ 2 ตลอด 4 ปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า 2.00 อีกทั้งนักศึกษาจำเป็นต้องลงวิชาเสรีและวิชา หมวดสังคมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ดังนั้นการเตรียมตัววาง แผนการเรียนของตนเองแต่เนินๆจะเป็นประโยชน์มากเพราะ นอกจากจะช่วยจัดสรรตารางเรียนที่เหมาะกับตนเองแล้วยังช่วย แบ่งเบาภาระการทำเกรดของแต่ละวิชาหรือผู้เรียนจะได้เตรียม ตัวได้อย่างถูกต้องเมื่อรู้ว่าตนเองอยู่ในภาวะเสี่ยงนั่นคือมีเกรด เฉลี่ยสะสมหรือเกรดเฉลี่ยหมวดที่ 2 ไม่ถึงเกณฑ์การจบการศึกษาเนื่องจากแอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนสามารถ ตรวจสอบการจบการศึกษาตามหลักสูตรได้

แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนหรือ CS plan เป็น ระบบที่ผู้ใช้สามารถทดลองวางแผนการเรียนของตนเองในแต่ละ เทอมได้โดยเลือกวิชาเลือกที่สนใจรวมทั้งหน่วยกิตของวิชาเลือก นั่นๆลงในตารางจากนั้นกรอกเกรดเฉลี่ยที่คาดหวัง ระบบจะ ประมวลผลว่าผู้ใช้ต้องทำเกรดแต่ละวิชาให้ได้เท่าใดจึงจะเป็นไป ตามเกรดเฉลี่ยที่ผู้ใช้ต้องการ ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่ออกมาผู้ใช้สามารถรู้ ได้อย่างคร่าวๆว่าแนวโน้มเกรดของแต่ละวิชาเป็นอย่างไรโดย กระบวนการทำงานที่นำมาซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวเกิดจากการ เปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานระหว่างขั้นตอนวิธีเชิง พันธุกรรม [1] ที่มีจุดเด่นในเรื่องของการเรียนรู้ปัญหาที่ไม่ เฉพาะเจาะจงกับลักษณะข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งและการ

วิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง [2] ซึ่งมีข้อได้เปรียบในเรื่องการ ประยุกต์หาคำตอบที่มีตัวแปรที่ต้องการหาค่าความเหมาะสม หลายค่าได้อย่างรวดเร็วดังนั้นการเลือกกระบวนการการทำงานที่ เหมาะสมกับปัญหาจะเป็นผลให้การแก้ปัญหาเกิดความรวดเร็ว และแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2. ทฤษฎี แนวคิดและแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้อง 2.1. ขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรม (Genetic Algorithm)

ขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรมเป็นเทคนิคที่ใช้แนวคิดแบบผสมผสาน ระหว่างการค้นหาคำตอบที่เป็นไปได้แบบสุ่มกับการเปรียบเทียบ คำตอบและการผสมชุดคำตอบที่มีความเหมาะสมโดยจะคัดเลือก คำตอบที่ดีกว่าเพื่อสร้างชุดคำตอบที่ดียิ่งขึ้นส่งผลให้เทคนิคนี้มี จุดแข็งในเรื่องของการค้นหาคำตอบจากชุดข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง และยากในการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้การจำลอง ชุดคำตอบแทนการเปรียบเทียบระหว่างคำตอบแต่ละคำตอบจะ ส่งผลให้เทคนิคนี้สามารถหาคำตอบที่ดีที่สุด (Global Minima / Global Maxima) ได้โดยไม่ติดอยู่กับคำตอบที่ดีเฉพาะที่ (Local Minima / Local Maxima) [1]

2.2. การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง (Differential Evolution) การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างเป็นเทคนิคที่ใช้สำหรับหาค่าที่ดี ที่สุดโดยพัฒนาคำตอบจากรุ่นสู่รุ่นคล้ายกับขั้นตอนวิธีเชิง

พันธุกรรมแต่ในกระบวนการนี้จะใช้เลขจำนวนจริงในการแทนค่า คำตอบซึ่งไม่จำเป็นต้องแปลงค่าตัวแปรการตัดสินใจ (Decision Variables) ส่งผลให้โครงสร้างการทำงานมีความซับซ้อนน้อย กว่ากระบวนการทำงานของขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรม ดังนั้นการ แก้ปัญหาจึงมีความรวดเร็วและแม่นยำมากกว่าเทคนิคอื่นๆ [2]

2.3. ฟังก์ชันความเหมาะสม (Fitness Function)

ฟังก์ชันความเหมาะสม คือ สิ่งที่ถูกใช้ในการประเมินค่าความ เหมาะสมเพื่อใช้ในการพิจารณาว่าผลลัพธ์ที่ออกมาเหมาะที่จะ เป็นคำตอบของปัญหาหรือชุดคำตอบนั้นเหมาะที่จะนำมาใช้ใน ชั้นตอนถัดไปหรือไม่

จากการศึกษาพบว่าในกระบวนการทำงานของขั้นตอน วิธีเชิงพันธุกรรมและการวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างจำเป็นต้องใช้ ค่าความเหมาะสมในการประเมินคำตอบของแต่ละรอบเพื่อ เปรียบเทียบหาค่าที่เป็น 0 หรือเข้าใกล้ 0 มากที่สุด เนื่องจาก ค่าที่เข้าใกล้ 0 ยิ่งมากเท่าใด ผลลัพธ์ที่ออกมาจะยิ่งใกล้เคียงกับ ค่าเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวังมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึง ได้กำหนดสมการสำหรับหาค่าฟังก์ชันความเหมาะสม ดังสมการ ที่ (1)

ทั้งนี้แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนจะให้ผลลัพธ์ หรือค่าเกรดแต่ละวิชาอิงตามเกรดเฉลี่ยมาตรฐาน ดังนั้นงานวิจัย นี้จึงออกแบบสมการสำหรับปรับค่าน้ำหนัก ดังสมการที่ (2)

$$fitness(p) = \left| gpaEx - \left[\frac{\left((gpaOld \times creditOld) + \sum_{i=1}^{n} (g_i \times creditNew_i) \right)}{\left(creditOld + \sum_{i=1}^{n} (creditNew_i) \right)} \right] \right|$$
 (1)

$$weight(p) = \left[\left(eta \times fitness(p) + \left((1 - eta) \times \left(\frac{(g_i - x_i)^2}{n} \right) \right) \right) \right]$$
 (2)

โดย gpaEx คือ เกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง gpaOld คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่านมา creditOld คือ หน่วยกิตสะสมในเทอมที่ผ่านมา

 g_i คือ ค่าเกรดที่ระบบสุ่มขึ้นมาสำหรับหาค่าเกรดที่ดี ที่สุดในเทอมนั้นๆ

creditNew_i คือ หน่วยกิตของแต่ละวิชาที่ผู้ใช้ลงเรียน ในเทอมนั้นๆ

n คือ จำนวนวิชาทั้งหมดที่ผู้ใช้ลงเรียนในเทอมนั้นๆ

p คือ ชุดข้อมูล มีค่าเริ่มตั้งแต่ 1, 2, 3, ..., ชุดข้อมูล สุดท้าย

 x_i คือ ค่าเกรดมาตรฐาน

eta คือ ค่าคงที่ในการปรับค่าน้ำหนักซึ่งกำหนดให้มีค่า เท่ากับ gpaOld/4.05

fitness คือ ค่าที่คำนวณได้จากสมการที่ (1) i มีค่าเริ่มตั้งแต่ 1, 2, 3, ..., n

2.4. แอปพลิเคชันที่เกี่ยวกับการจัดการตารางเรียน

แอปพลิเคชัน [3] คือชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้ใช้ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยแอปพลิเคชันที่ ทำงานบนอุปกรณ์พกพาจะถูกเรียกว่า "โมบายแอปพลิเคชัน" ดังนั้นเพื่อความสะดวกสบายในการพกพาและการจัดการเวลา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ในปัจจุบันจึงมีแอปพลิเคชันที่มี ฟังก์ชันการทำงานสำหรับเป็นตัวช่วยในการจัดสรรเวลาเรียน การทำกิจกรรมต่างๆและการคำนวณเกรดเกิดขึ้นมามากมาย ยกตัวอย่างเช่น

แอปพลิเคชัน Timetable Kit เป็นแอปพลิเคชันช่วย จัดตารางเรียน ตารางสอนทั้งในมหาวิทยาลัยและในโรงเรียนซึ่ง รองรับหลายตารางสำหรับหนึ่งคลาส มีวิชาเสริมหรือคลาสที่ สามารถสร้างขึ้นใหม่เองได้ นอกจากนี้ยังสามารถแชร์หรือส่งต่อ ให้เพื่อนได้อีกด้วย ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1. ภาพหน้าจอแอปพลิเคชัน Timetable Kit [4]

แอปพลิเคชัน iStudiez Pro เป็นแอปพลิเคชันช่วยจัด ตาราเรียนตารางสอบโดยสามารถเพิ่มวิชาต่างๆที่เรียนได้ในแต่ ละเทอมโดยผู้เรียนสามารถใช้แอปพลิเคชันนี้บันทึกค่าเกรดและ ระบบจะคำนวณออกมาเป็นเกรดเฉลี่ยของแต่ละเทอม ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2. ภาพหน้าจอแอปพลิเคชัน iStudiez Pro [5]

เว็บไซต์ Reg-KKU เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการลงทะเบียน เรียน การแจ้งเกรดสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยใน ระบบผู้ใช้สามารถทดลองคำนวณเกรดล่วงหน้าได้ในเทอมนั้นๆ ดังรูปที่ 3

ร**ูปที่ 3**. ภาพหน้าจอเว็บไซต์ Reg-KKU (ที่มา: Reg-KKU, 2560)

ตารางที่ 1. เปรียบเทียบแอปพลิเคชันที่เกี่ยวกับการจัดการตารางเรียนของ แอปพลิเคชันอื่นๆกับแอปพลิเคชันที่นำเสนอ (CS plan)

ฟังก์ชันการทำงาน	Timetable Kit	iStudiez Pro	Reg-	CS plan
1. สามารถบันทึกตาราง เรียนได้	/	/	/	/
2. สามารถบันทึกตาราง สอบได้		/	/	
3. สามารถค้นหา รายวิชาและข้อมูล รายวิชาที่ต้องการได้			/	/
4. สามารถบันทึกและ คำนวณเกรดเฉลี่ยสะสม ได้			/	/
5. สามารถบอกได้ว่าแต่ ละวิชามีแนวโน้มของ เกรดเป็นอย่างไร				/
6. สามารถตรวจสอบ การจบการศึกษาได้			/	/
7. สามารถวางแผนการ เรียนในอนาคตได้โดย จัดสรรวิชาเลือกและ กำหนดเกรดเฉลี่ยที่ คาดหวัง				/

จากการเปรียบเทียบแอปพลิเคชันที่ผู้วิจัยได้นำเสนอกับ CS plan พบว่าแอปพลิเคชันอื่นๆยังมีข้อจำกัดในบางเงื่อนไขเช่น แอปพลิเคชัน Timetable Kit จะเน้นไปที่การจัดสรรตารางเรียน ส่วนแอปพลิเคชัน iStudiez Pro จะเน้นไปในเรื่องของการบันทึก ตารางเรียนตารางสอบโดยสามารถคำนวณเกรดเฉลี่ยแต่ละเทอม ได้หากมีข้อมูลเกรดแต่ละวิชาและเว็บไซต์ Reg-KKU จะเน้น เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนและให้ข้อมูลว่าวิชาใดเปิดสอนบ้าง โดยมีฟังก์ชันที่เกี่ยวกับการคาดเดาเกรดซึ่งผู้ใช้ต้องสมมติเกรดแต่

ละวิชาว่าได้เท่าใด ระบบจึงจะคำนวณเกรดเฉลี่ยที่คาดหวัง ออกมา

ดังนั้น แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนจึงถูก ออกแบบมาเพื่อรองรับเงื่อนไขที่แอปพลิเคชันอื่นๆไม่สามารถทำ ได้ เช่น หากผู้ใช้กรอกเกรดเฉลี่ยที่คาดหวัง ระบบจะแสดง ผลลัพธ์ออกมาทันทีว่าผู้ใช้ต้องทำเกรดแต่ละวิชาให้ได้เท่าใด ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่ออกมาสามารถบอกได้ว่าแต่ละวิชามีแนวโน้มของ เกรดเป็นอย่างไรหรือผู้ที่เคยเรียนแล้วก็สามารถนำข้อมูลของ ตนเองมาคำนวณหาแนวโน้มการจบการศึกษาในอนาคตได้ แต่ แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนยังมีข้อจำกัดในเรื่องของ ขอบเขตการใช้งานเนื่องจากรองรับเฉพาะนักศึกษาสาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเท่านั้น

3. เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

3.1. ภาษาจาวา

ภาษาจาวา หรือ Java programming language คือภาษา โปรแกรมเชิงวัตถุที่มีจุดประสงค์เพื่อใช้แทนภาษาชีพลัสพลัส C++ โดยรูปแบบที่ถูกเพิ่มเติมคล้ายกับภาษาอ็อบเจกต์ทีฟซี (Objective-C) และจุดเด่นของภาษา Java อยู่ที่ผู้เขียนโปรแกรม สามารถใช้หลักการของ Object-Oriented Programming มา พัฒนาโปรแกรมของตนด้วย Java ได้ [6]

3.2. มายเอสคิวแอล (MvSOL)

คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลโดยใช้ภาษา SQL ซึ่งเป็น ฐานข้อมูลแบบ Relational ที่เก็บข้อมูลทั้งหมดภายในรูปแบบ ของตาราง [7]

3.3. แอนดรอยด์ สตูดิโอ (Android Studio)

คือ โปรแกรมที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาแอนดรอยด์แอปพลิเคชันบน พื้นฐานของแนวคิดที่ถูกออกแบบมาให้มีประสิทธิภาพการทำงาน มากยิ่งขึ้น ทั้งด้านการออกแบบ GUI และสามารถแสดงผล บางอย่างได้ทันทีโดนไม่ต้องรัน แอปพลิเคชันบน Emulator [8]

3.4. อะโดบี โฟโตชอป (Adobe Photoshop)

Photoshop เป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับตกแต่งภาพถ่ายหรือ ภาพกราฟิกได้อย่างมีประสิทธิ์ อีกทั้งยังสามารถ Retouching ตกแต่งและใส่ Effect ต่างๆให้กับภาพหรือตัวหนังสือได้อย่าง เสมือนจริงรวมทั้งการ Retouch เพื่อปรับแต่งหรือแก้ไขภาพให้ดี ยิ่งขึ้น [9]

4. การวิเคราะห์ระบบและการพัฒนาโปรแกรม

4.1. ความต้องการของระบบ

คณะผู้จัดทำได้วิเคราะห์ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับโครงงาน ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาหรือปัจจัยอะไรที่ทำให้นักศึกษาไม่ สามารถจบการศึกษาได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด มีเครื่องมือ อะไรบ้างที่สามารถช่วยวางแผนการเรียนได้ เป็นต้น จากปัญหาที่ ได้ทางคณะผู้จัดทำจึงนำไปเป็นแนวทางในการทำแอปพลิเคชัน ช่วยวางแผนการเรียนสำหรับนักศึกษา สาขาวิทยาการ คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.2. การออกแบบค่าความเหมาะสม (Fitness Function)

การออกแบบสมการหาค่าความเหมาะสมนับเป็นหัวใจหลักของ ระบบเพราะค่า Fitness Function จะถูกนำไปใช้ในส่วนของการ หาค่าเกรดแต่ละวิชาให้ได้คำตอบที่เหมาะสมและดีที่สุด ดัง ตัวอย่างการคำนวณต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างชุดตำตอบที่เป็นไปได้

	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8
P1	4	3	3.5	0	1	3	2	2.5
P2	0	3	1	2.5	3.5	4	4	2
Р3	1	4	2.5	2	1.5	2	4	2

จากตารางที่ 2 เป็นการสุ่มค่าเกรดทั้งหมด 8 ค่า ประกอบด้วย 4 (A), 3.5 (B+), 3 (B), 2.5 (C+), 2 (C), 1.5 (D+), 1 (D) และ 0 (F) โดยกำหนดให้เก็บชุดข้อมูลทั้งหมด 3 ชุด เพื่อนำมา คำนวณหาค่าความเหมาะสมในสมการที่ (1)

P1 = 3.88-(2. 7×18)+((4×3)+(3×3)+(3.5×3)+(0×3)+(1×3)+(3×3)+(2×3)+(2. 5×3)) = 0.95

 $P2 = 3.88 - (2.7 \times 18) + ((0 \times 3) + (3 \times 3) + (1 \times 3) + (2.5 \times 3) + (3.5 \times 3) + (4 \times 3) + (4 \times 3) + (2 \times 3)) = 0.86$

P3 = $3.88 - (2.7 \times 18) + ((1 \times 3) + (4 \times 3) + (2.5 \times 3) + (2 \times 3) + (1.5 \times 3) + (2 \times 3) + (4 \times 3) + (2 \times 3)) = 0.94$

รูปที่ 4. ตัวอย่างการคำนวณหาค่าความเหมาะสม

จากรูปที่ 4. ประเมินได้ว่า ชุดข้อมูล P2 ให้ค่าคำตอบที่ดีที่สุด จากชุดข้อมูล 3 กลุ่มเพราะผลลัพธ์ที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 0 มากที่สุด เนื่องจาก 0 เป็นตัวทดสอบว่าผลลัพธ์ที่ได้จากเกรดเฉลี่ยสะสม จะเหมือนกันหรือใกล้เคียงกับเกรดเฉลี่ยที่คาดหวังมากน้อย เพียงใดในขณะที่ชุดข้อมูล P1 ให้ค่าคำตอบที่มีความเหมาะสม น้อยที่สุด ผู้จัดทำได้เปรียบเทียบประสิทธิภาพการแก้ปัญหาการ หาค่าเกรดที่ดีที่สุดโดยดูจากค่าความเหมาะสมระหว่างขั้นตอนวิธี เชิงพันธุกรรมและการวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ทดสอบประสิทธิภาพการแก้ปัญหาการหาค่าเกรดแต่ละวิชาระหว่างขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรมและการวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง

Genetic Algorithm									
เกรดเก่า	Fitness	ค่าเกรดมาตรฐาน							
	Function	3	3.5	4	3	2.5	3.5	3.5	2.5
	ค่าเกรดแต่ละวิชาที่คำนวณจากเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง 3.00								
1.00	0.3624	4	4	4	4	4	3.5	4	4
2.00	0	4	4	4	4	3	3	4	4
3.00	0	3.5	4	1	2	3.5	1.5	3.5	4
4.00	0	2.5	3.0	3.5	0	2.5	1.5	4.0	0
Differential Evolution									
เกรดเก่า	Fitness	ค่าเกรดมาตรฐาน							
	Function	3	3.5	4	3	2.5	3.5	3.5	2.5
ค่าเกรดแต่ละวิชาที่คำนวณจากเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง 3.00									
1.00	0.1658	2.5	3.5	4	3	2.5	3.5	3.5	2.5
2.00	0.1401	2.5	4	4	3	2.5	3.5	3.5	2.5
3.00	0	2	3.5	4	3	2	3.5	3.5	2
4.00	0	1	3	3	2	1.5	3	2.5	1.5

จากตารางที่ 3 พบว่าทั้งสองเทคนิคสามารถหาค่าเกรดแต่ละวิชา ได้จากเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวังและหากพิจารณาที่ค่าเกรดแต่ ตัวเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเกรดมาตรฐานพบว่าขั้นตอนวิธีเชิง พันธุกรรมจะให้ค่าเกรดที่ออกมาหลายชุดและแต่ละชุดไม่อิงกับ ค่าเกรดมาตรฐานในขณะที่การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างจะ คำนึงถึงค่าความเหมาะสมทั้งนี้ค่าเกรดแต่ละวิชาค่อนข้างอิงกับ ค่าเกรดมาตรฐาน

ดังนั้นแอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนจึงเลือกใช้ การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างในการหาค่าเกรดแต่ละวิชาจาก เกรดเฉลี่ยสะสมที่ผู้ใช้กรอกเข้าสู้ระบบ

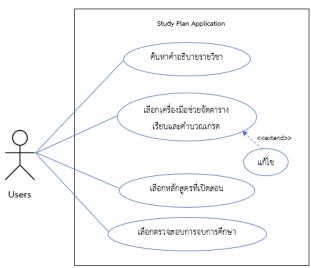
4.3. การออกแบบระบบ

4.3.1. Use Case Diagram (แผนภาพจำลอง)

แผนภาพแสดงการใช้แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนโดยแบ่ง การทำงานออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1. ค้นหาคำอธิบายรายวิชา เป็นส่วนที่ผู้ใช้จะกรอกรหัสวิชาและ ระบบจะแสดงผลออกเป็นคำอธิบายรายวิชานั้นๆ

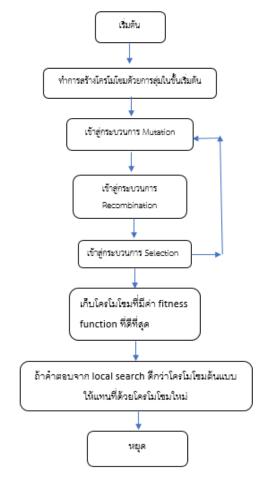
- 2. เลือกเครื่องมือช่วยจัดตารางเรียนและคำนวนเกรด เป็นส่วนที่ ผู้ใช้ต้องจัดสรรวิชาเลือก วิชาเสรีหรือวิชาหมวดสังคมลงในตาราง แต่ละเทอมจากนั้นกรอกเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวังและหน่วยกิต ของวิชานั้นๆหรือในกรณีที่ผู้ใช้เคยเรียนผ่านมาแล้วและได้รับ เกรดแล้ว ผู้ใช้ต้องกรอกข้อมูลเกรดตามความจริงเพื่อให้ผลลัพธ์ ที่ออกมาคาดเคลื่อนจากความเป็นจริงน้อยที่สุด จากนั้นระบบจะ คำนวณออกมาว่าแต่ละวิชาของแต่ละเทอมผู้ใช้ต้องทำเกรดให้ได้ เท่าไหร่จึงจะได้ตามเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง
- 3. เลือกหลักสูตรที่เปิดสอน เป็นส่วนที่ผู้ใช้สามารถรู้ได้ว่าใน เทอมนั้นๆมีวิชาใดบ้างที่เปิดสอนหรือผู้สามารถลงวิชานั้นได้ใน เทอมใด
- 4. เลือกตรวจสอบการจบการศึกษา ระบบจะทำการตรวจสอบว่า เกรดเฉลี่ยปัจจุบันและเกรดเฉลี่ยที่คาดหวังผ่านเกรณ์การจบการศึกษาหรือไม่ หากไม่สามารถจบการศึกษาได้ระบบจะระบุว่า ไม่จบการศึกษาเพราะเหตุใด

รูปที่ 5. Use Case Diagram แอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียน

4.3.2. Flowchart

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบ พบว่าขั้นตอนวิวัฒนาการโดย ใช้ผลต่างมีกระบวนการทำงาน ดังนี้

ภาพที่ 6. Flowchart ของ Differential Evolution

4.3.3. สถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์

1. กระบวนการทำงานของแอปพลิเคชัน เมื่อผู้ใช้เข้าสู่แอปพลิเคชันจะเจอหน้าแรกของแอป ประกอบด้วย เมนู คำนวณเกรด ค้นหารายวิชา ผลการศึกษา และหลักสูตรที่ เปิดสอน เมื่อผู้ใช้ต้องการคำนวณเกรดก็ทำการเข้าสู่เมนูคำนวณ เกรดโดยระบบของเราจะมีวิชาบังคับให้เหลือแต่ให้ผู้ใช้เพิ่มวิชา เลือกเท่านั้นโดยวิชาเลือกนี้ระบบจะทำการดึงมาจากดาต้าเบส เมื่อผู้ใช้เลือกวิชาเลือกสำเร็จ ผู้ใช้ก็ทำการกรอกเกรดที่คาดหวัง จากนั้นระบบจะทำการคำนวณออกมาแสดงผลให้ผู้ใช้ได้รับทราบ

ภาพที่ 7. กระบวนการทำงานของแอปพลิเคชัน

4.4. การพัฒนาโปรแกรม

4.4.1 โครงสร้างของโปรแกรมและการเชื่อมโยงกับผู้ใช้

- 1. เมนูหลักประกอบไปด้วย เมนูคำนวณเกรด เมนูค้นหารายวิชา เมนูผลการศึกษา และเมนูหลักสูตร แสดงในรูปที่ 8
- 2. ฟังก์ชันคำนวณเกรดคือฟังก์ชันหลักของแอปพลิเคชันนี้ โดย เมื่อผู้ใช้กดที่เมนูคำนวณเกรดจะพบกับหน้าแสดงชั้นปีที่ 1-4 โดยผู้ใช้ต้องเลือกกรอกข้อมูลตามชั้นปี แสดงในรูปที่ 9
- 3. เมื่อกดที่ชั้นปีที่ 1 จะมีกล่องสำหรับใส่ค่าเกรดแต่ละวิชาและ กล่องเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง เมื่อผู้ใช้ใส่ข้อมูลทั้งสองเทอม เรียบร้อยแล้วกดบันทึกแล้วจึงไปกรอกข้อมูลในชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ตามลำดับ แสดงในรูปที่ 10
- 4. จากนั้นระบบจะประมวลผลว่าแต่ละวิชาผู้ใช้ควรทำเกรดให้ได้ เท่าใดและสรุปผลจากการใช้เครื่องมือนี้ว่าผู้ใช้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ เกรดเฉลี่ยรวมและเกรดหมวดที่ 2 ผ่าน 2.00 หรือไม่ รวมทั้ง

จะต้องมีหน่วยกิต 133 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกรณ์การจบการศึกษา ถ้าผ่านจะขึ้นสีเขียวและไม่ผ่านจะขึ้นสีแดง พร้อมสาเหตุหากไม่ ผ่านเกรณ์การจบการศึกษา แสดงในรูปที่ 11 5. ผู้ใช้สามารถค้นหาคำอธิบายรายวิชาที่ต้องการได้โดยเลือกที่ เมนูค้นหารายวิชา ผู้ใช้ต้องกรอกรหัสวิชาจากนั้นระบบจะแสดง ผลลัพธ์ดังรูปที่ 12

รูปที่ 8. หน้าเมนู

รูปที่ 9. หน้าคำนวณเกรด (1)

รูปที่ 10. หน้ากรอกเกรด (2)

รูปที่ 11. หน้าผลการศึกษา รูปที่ 12. หน้าค้นหารายวิชา

5. สรุปผลการศึกษา

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าแอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนมี ฟังก์ชันการทำงานที่รองรับต่อเงื่อนไขที่แอปพลิเคชั่นอื่นๆไม่ สามารถทำได้และแอปพลิเคชันช่วยวางแผนการเรียนยังมีจุดแข็ง ในเรื่องของการให้คำแนะนำที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้แต่ละคน เนื่องจากผู้ใช้จะเป็นผู้กรอกเกรดเฉลี่ยสะสมที่ต้องการแล้วระบบ จะแสดงผลลัพธ์เป็นเกรดแต่ละวิชาที่อิงกับค่าเกรดมาตรฐาน

ตารางที่ 3 สรุปได้ว่าการวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่างมี ประสิทธิภาพการทำงานดีกว่าการใช้ขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรม และเมื่อนำมาใช้หาค่าเกรดแต่ละวิชาจากเกรดเฉลี่ยสะสมที่ คาดหวังพบว่าค่าคำตอบที่ออกมาเข้าใกล้กับค่าเกรดมาตรฐาน และเกรดเฉลี่ยสะสมที่คาดหวัง ดังนั้นแอปพลิเคชันช่วยวาง แผนการเรียนสามารถเป็นหนึ่งในตัวช่วยที่จะทำให้การจัดสรร เวลาในช่วงสำคัญต่างๆเป็นระบบและรอบคอบมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ใช้ทราบว่าตนเองเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงที่ จะไม่จบการศึกษาหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

[1] ปีติชา คงฤทธิ์. (2556). ขั้นตอนวิธีเชิงพันธุกรรม (Genetic Algorithm) กับการเลียนแบบกระบวนการทางธรรมชาติเพื่อ ค้นหาคำตอบ.ค้นเมื่อเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2560, จาก https://kapitaennem0.wordpress.com/2013/07/17/genetic-algorithm/

- [2] บทที่ 1 การวิวัฒนาการโดยใช้ผลต่าง (Differential Evolution Algorithm). ค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://www.ubu.ac.th/~pitakaso/1302476/new_doc/ch01 s.pdf
- [3] Aseitha. **แอปพลิเคชันคืออะไร?.** ค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://thaieasy-it.blogspot.com/2013/06 /blog-post_12.html
- [4] Thaiware. (2558). **Timetable Kit (App โปรแกรมจัด** ต**ารางเรียน)** . ค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://software. thaiware. com/ 7931- Timetable- Kit-App.html
- [5] pornphanh. (2557). **ตารางเรียนวัยรุ่นเจ๋งๆ บน iPhone กับแอพฯ iStudiez Pro.** ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://teen.mthai.com/education/65879.html
- [6] nongpla. (2556) . **Java object oriented programming.** ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560, จาก https://nongtha57.wordpress.com/
- [7] อีซี่ บร๊านเซส. (2559). MySQL. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์2560, จาก http://th.easyhostdomain.com/
- [8] ThaiCreate. (2559). **Android-studio.** ค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://www.thaicreate.com/ mobile/android-studio-ide.html

The 5th ASEAN Undergraduate Conference in Computing (AUC²) 2017

[9] กนกรัตน์ บุญไชโย. **Adobe Photoshop.** ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://webquest.kanokrat.info/ ?page_id=1245

Categoty CI, Page 40